

અનુક્રમણિકા

1. કુરઆને મજીદનો પરિચય અને પરિભાષા.....	4
2. કુરઆને મજીદની તિલાવત કરવાના આદાબ.....	7
3. સૂરએ નાસની તફ્સીર.....	9
4. સૂરએ ફલકની તફ્સીર.....	11
5. સૂરએ કાફરૂનની તફ્સીર.....	14
6. સૂરએ કદ્ર.....	17
7. સૂરએ ફીલ.....	18
8. સૂરએ અઝ્ઝ.....	19
9. વુકૂફ.....	20
10. કલ્કલા.....	25
11. ૐ ના નિયમો.....	27
12. ۞ અને ૐ ના નિયમો.....	29
13. અરબી ગણતરી.....	31

સબક 1 : કુરઆને મજીદનો પરિચય અને પરિભાષા

હઝરત ઈમામ જાફર સાદિક અલૈહિસ્સલામ ફરમાવે છે કે, “કુરઆને મજીદની તિલાવત કરો અને તેને હિફ્ઝ કરો. જે દિવસમાં કુરઆન હશે તે દિવસને અલ્લાહ સજા નહીં કરે.”

કુરઆન અલ્લાહની એક ભેટ છે. આ ભેટને આપણે આજીવન સાથે રાખી શકીએ છીએ.

કુરઆને મજીદ માહે રમઝાનમાં નાઝિલ થયું હતું. અલ્લાહે મુસલમાનોને કુરઆને મજીદ ‘ઈદી’ તરીકે આપ્યું હતું.

કુરઆને મજીદ શું છે ?

કુરઆને મજીદ એક કિતાબ છે કે જેની અંદર અલ્લાહનું કલામ છે.

કુરઆને મજીદ કોણે લખ્યું છે ?

કુરઆને મજીદ કોઈએ નથી લખ્યું. અલ્લાહે ૨૩ વર્ષ દરમિયાન રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પર પોતાની જે આયતો નાઝિલ કરી તેનું નામ ‘કુરઆને મજીદ’ છે.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ તે આયતોને લોકો સામે પઢી સંભળાવી. ઘણા બધા લોકો તે આયતોને મોઢે કરી લેતા હતા, પરંતુ થોડા ઘણા લોકોને રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ‘કાતિબ’ તરીકે પસંદ કરી લીધા હતા અને તેઓ આયતોને લખી લેતા હતા.

કુરઆને મજીદની ભાષા કઈ છે ?

કુરઆને મજીદની ભાષા અરબી છે. **اَبَتَات**

અરબી ભાષા જમણી બાજુથી ડાબી બાજુ લખવામાં આવે છે.

અલ્લાહ આપણને કુરઆને મજીદમાં શું કહે છે ?

- અલ્લાહ આપણને કુરઆને મજીદમાં નબીઓના સાચા કિસ્સા કહે છે.
- તે આપણને કહે છે કે આપણું વર્તન કેવું હોવું જોઈએ.
- તે આપણને જન્નત અને દોઝખની વાતો બતાવે છે.

પરિભાષા

એકવચન	બહુવચન	શાબ્દિક અર્થ
આયા	આયાત	આયા એટલે કુરઆને મજીદની એક પંક્તિ.
સૂરા	સુવર	સૂરા એટલે કુરઆને મજીદના ૧૧૪ પ્રકરણોમાંથી એક પ્રકરણ.
વક્ફ	વુક્ફ	વક્ફ એટલે વિરામચિહ્ન.
જુઝ	અજઝા	કુરઆને મજીદ સરખા ૩૦ ભાગ (પારા)માં વહેંચવામાં આવ્યું છે. આમાંનો દરેક ભાગ (પારા)ને જુઝ કહેવામાં આવે છે.
રુબૂઅ		પારાનો ૧/૪ (પા) ભાગ દર્શાવતું ચિહ્ન.
નિસ્ફ		પારાનો ૧/૨ (અડધો) ભાગ દર્શાવતું ચિહ્ન.
સુલુસ		પારાનો ૩/૪ (પોણો) ભાગ દર્શાવતું ચિહ્ન.

સબક 2 : કુરઆને મજીદની તિલાવત કરવાના આદાબ

- વુઝૂ કર્યા સિવાય લખાણનો સ્પર્શ કરવો નહીં.
- ફક્ત અલ્લાહને રાજી રાખવાની નિયત સાથે જ કુરઆને મજીદની તિલાવત કરો.
- બીજાને ખલેલ ન પહોંચે તે રીતે કુરઆને મજીદની તિલાવત કરો.
- આપણે કુરઆને મજીદને યોગ્ય રીતે હાથમાં લેવું જોઈએ.
- જ્યારે કોઈ પણ તિલાવત કરતું ન હોય તો કદી તેને ખુલ્લું મૂકો નહીં.
- કુરઆને મજીદની તિલાવત કરતી વખતે આપણે કિબ્લા તરફ મોઢું કરીને બેસવું જોઈએ.

તમે કુરઆન શરીફને હાથ લગાવ્યા વગર અથવા તો તેના ઉપર પ્લાસ્ટિકનું આરપાર દેખાતું

પાનું મૂકીને વુઝૂ કર્યા વગર પઢી શકો છો.

જ્યારે કુરઆન શરીફની તિલાવત કરીએ તો આપણે આટલું ધ્યાન રાખવું જોઈએ :

- છોકરાઓએ ટોપી પહેરવી જોઈએ.
- છોકરીઓએ માથા ઉપર ચાદર રાખવી જોઈએ.
- કિબ્લા તરફ મોઢું કરીને બેસવું જોઈએ.

કુરઆન શરીફની તિલાવત કરતાં પહેલાં આટલું કહેવું જોઈએ :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(પનાહ માગું છું અલ્લાહ પાસે બહિષ્કૃત શયતાનથી.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(નામ વડે અલ્લાહના કે જે રહમાન અને રહીમ છે.)

સબક 3 : સૂરએ નાસની તફસીર

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

مَلِكِ النَّاسِ

إِلَهِ النَّاسِ

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ

الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

કુરઆન શરીફનો આ છેલ્લો સૂરો છે.

આ સૂરામાં અલ્લાહ બતાવે છે કે, “ઈન્સાન અલ્લાહની અંદર સુરક્ષા કેવી રીતે પામી શકે છે,

અલ્લાહ ઈન્સાનોનો પાલનહાર છે અને તેમનો માલિક છે.”

શયતાનના કેવાં કાર્યોથી આપણે અલ્લાહની સુરક્ષા મેળવીએ છીએ ?

શયતાનના એવા વસવસાઓથી કે જે શયતાન આપણા દિલોમાં નાખી દે છે અને આપણને બૂરાઈનાં કાર્યો તરફ પ્રેરે છે. એવા વસવસાઓથી આપણે અલ્લાહની અંદર સુરક્ષા પામીએ છીએ.

જિન્નાત ઈન્સાનોની જેમ જ સારા પણ હોય છે અને ખરાબ પણ હોય છે.

છેલ્લી આયત જિન્નાતોમાંથી અને ઈન્સાનોમાંથી જે લોકો શયતાન છે તેમના વસવસાઓથી અલ્લાહની અંદર સુરક્ષા પામવાની વાત કરી રહી છે.

આપણે જેમને સાંભળી શકીએ અને જોઈ શકીએ એવા શયતાનોના વસવસાઓથી અને જિન્નાતોમાંથી જેમના વિષે આપણને કોઈ ઈલ્મ નથી અને આપણે જેમને જોઈ શકતા નથી તેવા શયતાનોના વસવસાથી.

સબક 4 : સૂરએ ફલકની તફસીર

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

આ સૂરો મક્કામાં નાઝિલ થયો છે.

‘ફલક’ એટલે ‘વહેલી સવાર’.

આ સૂરાનો સંબંધ કાળા જાદુ અને તંત્ર-મંત્રની બદીથી અલ્લાહની અંદર

સુરક્ષા પામવા સાથે છે.

આયત 1 :

આ આયતની અંદર ‘ફલક’ એટલે કે ‘વહેલી સવાર’. તે કાળા જાદુ અને તંત્ર-મંત્રના અંધકારમાંથી બહાર આવવાનું સૂચન કરે છે, એવી જ રીતે કે જેવી રીતે વહેલી સવાર આપણને રાત્રીના અંધકારમાંથી બહાર કાઢી દે છે.

આયત 2 :

અલ્લાહે ઘણી બધી મખ્લૂકની ખિલ્કત ફરમાવી છે. કેટલીક મખ્લૂક જોઈ શકાય એવી છે તો કેટલીક ન જોઈ શકાય એવી છે. કેટલીક મખ્લૂકની જાણકારી ઈન્સાનો પાસે છે, કેટલીકની જાણકારી નથી. આપણે અલ્લાહથી બધી મખ્લૂકના શરથી સુરક્ષા માગીએ છીએ.

આયત 3 :

‘ગાસિક’નો અર્થ ‘દરેક પ્રકારની શારીરિક અને માનસિક મુશ્કેલીઓ’ એમ થાય છે.

આયત 4 :

‘નફ્ફાસાતે ફિલ્ઓકદ’ એટલે કે ‘દોરડાની ગાંઠ ઉપર ફૂંક મારવી’. આ એક પ્રકારનું તંત્ર-મંત્ર હતું કે જે તે જમાનામાં કેટલીક સ્ત્રીઓ બીજાને નુકસાન પહોંચાડવા ખાતર કરતી હતી. આપણે આવા તંત્ર-મંત્રથી અલ્લાહની અંદર સુરક્ષા માગીએ છીએ.

આયત 5 :

‘હાસેદ’ એટલે કે ‘ઈર્ષાળુનું શર’ (બદી) આપણને ઘણી બધી રીતે નુકસાન પહોંચાડી શકે છે.

અહીં આપણે અલ્લાહ પાસે આવા શરથી શરણ માગીએ છીએ.

સંક્ષિપ્તમાં, આ સૂરાની અંદર આપણે અલ્લાહ પાસે દરેક પ્રકારના નુકસાનથી કે જે લોકો

આપણને પહોંચાડવા માગે છે તેનાથી શરણ માગીએ છીએ.

આ સૂરાની તિલાવત આપણે ત્યારે કરવી જોઈએ કે જ્યારે આપણને લાગતું હોય કે લોકો

આપણને નુકસાન પહોંચાડવા માગે છે.

સબક 5 : સૂરએ કાફરૂનની તફસીર

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ
 لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ
 وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ
 وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ
 وَلَا أَنْتُمْ عِبِدُونَ مَا أَعْبُدُ
 لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

આ સૂરો મક્કામાં નાઝિલ થયો છે. આ સૂરો કુરેશના કુફરારે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબમાં નાઝિલ થયો છે.

કુરેશ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પાસે આવ્યા અને કહ્યું કે, “અમે સુલેહ કરવાનું વિચાર્યું છે.”

તેમણે પ્રસ્તાવ મૂક્યો કે, “કુફર અને મુસલમાનો બન્નેએ એકબીજાના ખુદાઓની ઈબાદત કરવી જોઈએ.”

તેમનો પ્રસ્તાવ હતો કે, “એક વર્ષે મુસલમાનો કુફરના ખુદાઓની ઈબાદત કરે અને બીજા વર્ષે કુફર મુસલમાનોના ખુદાની એટલે કે અલ્લાહની ઈબાદત કરશે. આવી રીતે ઈબાદત દર વર્ષે બદલાતી રહેશે.” આ પ્રસ્તાવ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની તબ્લીગ અટકી જાય તે માટેની એક યોજના હતી. અલ્લાહે કુફરને આ સૂરામાં મજબૂત અને અડગ જવાબ આપ્યો છે.

આપણા છઠ્ઠા ઈમામ, ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામને એક વાર સવાલ કરવામાં આવ્યો કે, “આ સૂરામાં એક આયત બે વાર શા માટે આવે છે ?”

આપે જવાબ આપ્યો કે, “આ આયત આ સૂરામાં એટલા માટે દોહરાવવામાં આવી છે કે કુફર તેમનો પ્રસ્તાવ દોહરાવતા હતા.” એટલે કે કુફરે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને એક વર્ષે તેમના ખુદાઓની ઈબાદત કરવાનું અને બીજા વર્ષે તેઓ પોતે રસૂલલ્લાહ

સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના ખુદાની એટલે કે અલ્લાહની ઈબાદત કરવાનો પ્રસ્તાવ દર વર્ષે દોહરાવવાનું કહેતા હતા.

છેલ્લી આયત 'લકુમ દીનોકુમ વલેયદીન' બતાવે છે કે હક અને બાતિલ (સત્ય અને અસત્ય) વચ્ચે કદીય સુલેહ થઈ શકે નહીં અને એ પણ બતાવે છે કે દીનમાં કોઈ બળજબરી નથી. (તમારો દીન તમારા માટે અને અમારો દીન અમારા માટે.)

હઝરત ઈમામ અફર સાદિક અલૈહિરસલામએ ફરમાવ્યું છે કે, “જે કોઈ પોતાની વાજિબ નમાઝોમાં, પંજગાના નમાઝમાં આ સૂરાની અને સૂરએ ઈખ્લાસની તિલાવત કરે તો તેની અને તેના માબાપની મઝફૂરત થઈ જશે.”

સબક 6 : સૂરએ કદ્

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

وَمَا آدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ

تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ

سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

સબક 7 : સૂરએ ફીલ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ

સબક 8 : સૂરએ અસ્ર

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ

وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ

સબક 9 : વુકૂફ

કુરઆને મજીદમાં અનેક વુકૂફ આવે છે કે જેમનો ઉપયોગ આયતો માટે વિરામચિહ્ન તરીકે થાય છે. દરેક વકફ માટે અલગ નિયમ છે.

○ - આ વકફો એટલે કે પૂર્ણવિરામ (આયત પૂરી થઈ ગઈ).

કેટલાંક અન્ય ચિહ્નો પણ છે જેમના નિયમો જુદા જુદા છે :

- **م** - આ વકફો આવે ત્યારે રોકાઈ જવું જરૂરી છે. અહીંથી રોકાયા વગર સળંગ વાંચવાથી અર્થમાં ફેરફાર થઈ જવાનો સંભવ છે.
- **ط** - આ વકફો આવે ત્યારે રોકાઈ જવાથી અર્થમાં મોટો ફેરફાર થતો નથી, પરંતુ ન રોકાવાથી અર્થ પૂરેપૂરો સ્પષ્ટ થઈ જાય છે.
- **ج** - આ વકફો આવે ત્યારે રોકાઈ જવું અથવા ન રોકાવું બન્નેમાં દોષ નથી.

- **ق** અને **قف** - આ વુકૂફ આવે ત્યારે રોકાવું વધારે સારું છે, પરંતુ આગળ પઢી લઈએ તો પણ કંઈ વાંધો નથી.
- **ص** - આ વકફો આવે ત્યારે રોકાઈ શકાય છે, પરંતુ રોકાવું જરૂરી નથી.
- **صل، صلی، ز** - આ વુકૂફ આવે ત્યારે ન રોકાવું વધારે સારું છે, પરંતુ રોકાઈ શકે છે.
- **لا** - જ્યારે આ વકફો આયતના આવા ચિહ્ન (O) વગર આવે ત્યારે બિલકુલ ન રોકાવું જોઈએ.
- જો એક જગ્યાએ બે જુદા જુદા વકફા આવે તો જે ઉપર હોય તેના ઉપર અમલ કરવો જોઈએ.
- **سکته** - કેટલીક જગ્યાએ આ વકફો આવે છે આનો અર્થ એ કે અહીં સ્વાસ છોડ્યા વગર રોકાઈ જવું જોઈએ અને તરત જ આગળ પઢવું જોઈએ.

દા.ત., :

وَقِيلَ مَنْ سَكْتَةٍ رَاقٍ

كَلَّا بَلْ سَكْتَةٍ رَانَ

વક્ફ : જ્યારે વક્ફના પહેલાં આવતા હરફના ઉપર ઝબર, ઝેર અને પેશ હોય તો તેને ઉચ્ચારવો જોઈએ નહીં કારણ કે તે હરફના ઉચ્ચારને 'જઝમ' કહેવામાં આવે છે.

Ex.t., :

قِسْطٍ = قِسْطٌ

هُوَ = هُوَ

لَهُ = لَهُ

أَللَّهُ = اللَّهُ

- જ્યારે કોઈ પણ વક્ફ પહેલાં 8 હોય તો તેને 8 જઝમ તરીકે પઢવો જોઈએ, જ્યારે આ વક્ફ ઉપર રોકાવું હોય ત્યારે, ન રોકાવું હોય તો નહીં.

Ex.t., :

قُوَّةٌ = قُوَّةٌ

بَيِّنَةٌ = بَيِّنَةٌ

تُقَاتُ = تُقَاتُ

رَاضِيَةٌ = رَاضِيَةٌ

أُخِرَةٌ = أُخِرَةٌ

- જો કોઈ તન્વીનવાળો હરફ કોઈ વક્કા પહેલાં આવી જાય તો તેને જઝમ જેવો પઢવો જોઈએ.

દા.ત., :

هَادٍ = هَادٍ

جَانٌّ = جَانٌّ

- વક્કાના સમયે જો દો ઝબરની સાથે અલિફ આવી જાય તો તેનો ઉચ્ચાર એવી રીતે કરવો કે જાણે એક જ ઝબર હોય.

દા.ત., :

تُرَابًا = تُرَابًا

أَلْفَاً = أَلْفَاً

- વક્કાના સમયે જો દો ઝબરવાળા હરફ પછી ی આવે તો તન્વીનના બદલે ખળા ઝબર ઉચ્ચારવાનું રહેશે.

દા.ત., :

طَوًى = طَوًى

ضَحًى = ضَحًى

- જો لا નો વક્ફો આયતના વક્ફા ઉપર આવે અને તમારે રોકાવું ન હોય તો તમારે પહેલી આયતને બીજી આયત સાથે જોડીને પઢવી જોઈએ અથવા તો આયત જોડી શકાતી ન હોય તો જોડ્યા વગર પઢવી. જો તમારે રોકાઈ જવું હોય તો આ નિયમનું પાલન કરવું જોઈએ કે તશ્દીદવાળો હરફ જે બીજી આયતની શરૂઆતમાં હોય તેને વગર તશ્દીદે પઢવો જોઈએ.

દા.ત., :

$$\text{نَاعِمَةٌ ۖ لِّسَعِيهَا} = \text{نَاعِمَةٌ ۖ لِّسَعِيهَا}$$

સબક 10 : કલ્કલા

ق ط ب ج د

જ્યારે ઉપરોક્ત પાંચ હુરુફ ઉપર જઝમ હોય તો તેનો ઉચ્ચાર સાફ, સ્પષ્ટ અને ધારદાર અવાજમાં હોવો જોઈએ, જાણે કે એ અવાજ ગુંજતો હોય. ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે હરફનો ગુંજતો અવાજ એટલો વધી ન જાય કે સાંભળનારને ઝબર જેવો લાગે.

આ નિયમને ‘કલ્કલા’ કહેવામાં આવે છે એટલે કે ‘ભાર આપવાનો નિયમ.’

આ હુરુફને આ બે શબ્દો વડે યાદ રાખી શકાય : قُطْبُ جَدُّ (કુતુબજદ)

‘કલ્કલા’ના ઉદાહરણ માટે સૂરએ ઈખ્લાસની તિલાવત કરી શકો છો.

નોંધ : જ્યારે કલ્કલાના આ પાંચ હુરુફમાંનો એક હરફ જઝમની સાથે એક શબ્દના વચ્ચે આવી જાય તો આ નિયમને ઓછો ભાર મૂકીને બોલવો જોઈએ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿٢﴾

اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٣﴾

لَمْ يَلِدْهُ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٤﴾

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٥﴾

સબક 11 : ુ ના નિયમો

જ્યારે ઝબરવાળો અથવા પેશવાળો કોઈ હરફ ‘અલ્લાહ’ના નામ પહેલાં આવે તો તેનો ઉચ્ચાર પહોળા અવાજથી અથવા પૂર (ભરેલા) મોઢાથી કરવામાં આવશે.

સૂરા નંબર	આયત નંબર	આયતનો અંશ	સ્વર ચિહ્ન
5	114	قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ	(---)
4	171	إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ	(---)

જ્યારે કોઈ ઝેરવાળો હરફ ‘અલ્લાહ’ના નામ પહેલાં આવે તો ઝીણા અવાજમાં અને ખાલી મોઢાથી ઉચ્ચારવામાં આવશે.

સૂરા નંબર	આયત નંબર	આયતનો અંશ	સ્વર ચિહ્ન
40	78	لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ	(---)
4	35	يُوفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا	(---)

અને સામાન્ય રીતે ૐ ઝીણા અવાજથી અથવા ખાલી મોઢાથી પઢવામાં આવશે.

સૂરા નંબર	આયત નંબર	આયતનો અંશ	લામ તશદીદ
2	255	اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ	س
58	20	يُحَادِّثُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ اُولٰٓئِكَ فِي الْاٰذَانِ	
2	177	لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوا وُجُوْهَكُمْ قَبْلَ	
2	148	وَلِكُلِّ وَّجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيُّهَا فَاَتَّبِعُوا	

સબક 12 : ن અને م ના નિયમો

જ્યારે ن અને م તશદીદવાળા હોય તો તેમને ગુન્નાની સાથે (નાકમાં) પઢવામાં આવશે.

આવી રીતે નાકમાંથી પઢવું બે હરકા કરતાં વધારે ન હોવું જોઈએ.

સૂરા નંબર	આયત નંબર	આયતનો અંશ	તશદીદવાળા હુરફ
37	6	إِنَّا زَيَّيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا	ن
78	21	إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا	ن
27	70	وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَكُرُّونَ	م
7	11	وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا	م

વાજિબ સજ્જદાના નિયમો :

કુરઆને મજીદમાં ચાર જગ્યાએ વાજિબ સજ્જદા આવે છે તે છે :

- પારા-૨૧, સૂરએ સજ્જદા, સૂરા-૩૨, આયત-૧૫

- પારા-૨૪, સૂરએ હા-મીમ-સજ્દા, સૂરા-૪૧, આયત-૩૮
- પારા-૨૭, સૂરએ નજમ, સૂરા-૫૩, આયત-૬૨
- પારા-૩૦, સૂરએ અલક, સૂરા-૮૬, આયત-૧૮

યાદ રાખો :

- આ ચારેયમાંથી કોઈ પણ એક આયતની તિલાવત કરો કે સાંભળો તો તમારા ઉપર સજ્દો કરવો વાજિબ છે.
- વુઝૂ કરવાની જરૂર નથી.
- કિબ્લા તરફ સજ્દો કરવાની જરૂર નથી.

સબક 13 : અરબી ગણતરી

ગુજરાતી અંક	અરબી અંક	અરબી ઉચ્ચાર	ગુજરાતી ઉચ્ચાર
૧	۱	وَاحِدٌ	વાહિદ
૨	۲	إِثْنَيْنِ	ઇસ્નૈન
૩	۳	ثَلَاثَةٌ	સલાસા
૪	۴	أَرْبَعَةٌ	અર્બઆ
૫	۵	خَمْسَةٌ	ખમ્સા
૬	۶	سِتَّةٌ	સિત્તા
૭	۷	سَبْعَةٌ	સબૂઆ
૮	۸	ثَمَانِيَةٌ	સમાનિયા
૯	۹	تِسْعَةٌ	તિસ્આ
૧૦	۱۰	عَشْرَةٌ	અશરા